

Titulació	Tipus	Curs
Filosofia	OB	4

Professor/a de contacte

Nom : Jaume Sastre Juan

Correu electrònic : jaume.sastre@uab.cat

Prerequisits

No n'hi ha.

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Objectius

Com pensar filosòficament la constitució material dels móns en què vivim? De quines maneres el disseny i l'ús d'objectes i sistemes tècnics encarnen relacions socials, idees, valors? Com exerceixen poder i materialitzen relacions de dominació o de llibertat recíproca? Quin paper juga la tècnica en la construcció de cossos, afectes, identitats i subjectivitats? Quines qüestions ètiques, polítiques i ontològiques hi ha en joc? L'objectiu de l'assignatura és proporcionar eines per pensar críticament la tecnologia i posar-les en pràctica a través de l'anàlisi situada d'artefactes i sistemes tècnics concrets. La caixa d'eines que s'utilitzarà al llarg del curs conté instruments conceptuals, materials empírics i tècniques analítiques de diverses procedències. Es farà una introducció als debats centrals de la filosofia de la tecnologia, que es combinarà amb perspectives provinents de disciplines com la història, la sociologia, l'antropologia o els estudis socials de la ciència i la tecnologia, així com altres reflexions i pràctiques crítiques elaborades fora dels murs de l'acadèmia.

Resultats d'aprenentatge

- CM20 (Comparar diferents paradigmes del coneixement i reconèixer la complexitat i pluralitat del pensament filosòfic contemporani en la seva relació amb la ciència i la tecnologia.) Comparar diferents paradigmes del coneixement i reconèixer la complexitat i pluralitat del pensament filosòfic contemporani en la seva relació amb la ciència i la tecnologia.
- CM21 (Valorar els usos del saber i qüestionar-ne les formes de legitimació, exclusió o manipulació en l'actualitat.) Valorar els usos del saber i qüestionar-ne les formes de legitimació, exclusió o manipulació en l'actualitat.
- CM22 (Desenvolupar una visió crítica, articulada i reflexiva sobre el coneixement en les seves múltiples dimensions: epistèmica, lingüística, científica i tecnològica, i avaluar els desafiaments que impliquen.) Desenvolupar una visió crítica, articulada i reflexiva sobre el coneixement en les seves múltiples dimensions: epistèmica, lingüística, científica i tecnològica, i avaluar els desafiaments que impliquen.
- KM23 (Estimular els fonaments filosòfics del coneixement, així com les condicions històriques, lingüístiques, científiques i tecnològiques que el configuren, i identificar-hi les relacions i estructures de poder que redunden en biaixos epistemològics.) Estimular els fonaments filosòfics del coneixement, així com les condicions històriques, lingüístiques, científiques i tecnològiques que el configuren, i identificar-hi les relacions i estructures de poder que redunden en biaixos epistemològics.
- KM24 (Identificar el paper del llenguatge i la tecnologia en la producció, la circulació i la legitimació del coneixement.) Identificar el paper del llenguatge i la tecnologia en la producció, la circulació i la

legitimació del coneixement.

- KM25 (Explicar les principals teories i debats contemporanis sobre la veritat, la justificació, la racionalitat, el significat, l'objectivitat i el progrés.) Explicar les principals teories i debats contemporanis sobre la veritat, la justificació, la racionalitat, el significat, l'objectivitat i el progrés.
- SM24 (Avaluar discursos científics i tècnics des d'una perspectiva filosòfica i detectar-hi supòsits, tensions i efectes socials en clau humana i posthumana.) Avaluar discursos científics i tècnics des d'una perspectiva filosòfica i detectar-hi supòsits, tensions i efectes socials en clau humana i posthumana.
- SM25 (Analitzar amb rigor conceptual textos i arguments filosòfics sobre el coneixement, la ciència, el llenguatge i la tecnologia i l'impacte social del seu desenvolupament.) Analitzar amb rigor conceptual textos i arguments filosòfics sobre el coneixement, la ciència, el llenguatge i la tecnologia i l'impacte social del seu desenvolupament.
- SM26 (Fer servir enfocaments filosòfics diversos en la interpretació de problemes actuals vinculats a la veritat, la comunicació, l'autoritat epistèmica i la innovació tecnològica.) Fer servir enfocaments filosòfics diversos en la interpretació de problemes actuals vinculats a la veritat, la comunicació, l'autoritat epistèmica i la innovació tecnològica.

Continguts

1. Què (no) és la tecnologia?
2. Disseny: La construcció social de la tecnologia
3. Interaccions: Agència, mediació i programes d'acció
4. Subjectivació: Cossos, emocions i identitats
6. Control: Cibernètica, automatització i governamentalitat
7. Obsolescència: Vergonya prometeica, banalització i ceguesa davant l'apocalipsi
8. Tecnicitat: Sobre el mode d'existència dels objectes tècnics
9. Autonomia: Materialitat, poder i formes de vida

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tutoria	3	0,12	CM20, CM21, CM22, KM23, KM24, KM25, SM24, SM25, SM26
Lectura i treball autònom	48	1,92	CM20, CM21, CM22, KM23, KM24, KM25, SM24, SM25, SM26
Seminars de discussió	22	0,88	CM20, CM21, CM22, KM23, KM24, KM25, SM24, SM25, SM26
Classes teòriques	23	0,92	CM20, CM21, CM22, KM23, KM24, KM25, SM24, SM25, SM26

L'assignatura combina l'exposició teòrica amb seminaris de discussió al voltant de textos i temes escollits. S'espera de l'estudiant que dugui les lectures al dia i participi activament a la discussió col·lectiva. Cada tema tractarà una o diverses mirades filosòfiques, històriques, antropològiques o sociològiques sobre la tecnologia, que seran sempre discutides en relació a eines, artefactes o sistemes tècnics concrets i situats.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen escrit	40%	1,5	0,06	CM20, CM21, CM22, KM23, KM24, KM25, SM24, SM25, SM26
Exercici oral o audiovisual	25%	4,5	0,18	CM20, CM21, CM22, KM23, KM24, KM25, SM24, SM25, SM26
Exercici escrit	40%	40	1,6	CM20, CM21, CM22, KM23, KM24, KM25, SM24, SM25, SM26
Participació activa als seminaris de discussió	10%	8	0,32	CM20, CM21, CM22, KM23, KM24, KM25, SM24, SM25, SM26

Aquesta assignatura contempla dues modalitats d'avaluació, continuada i única.

AVALUACIÓ CONTINUADA

L'avaluació continuada consistirà en:

- A) Un examen escrit (40%). El format de l'examen serà anunciat oportunament.
- B) Un exercici escrit (25%). El format de l'exercici serà anunciat oportunament.
- C) Un exercici oral o audiovisual (25%) consistent en l'anàlisi en grup d'un objecte o sistema tècnic. Aquest exercici no és recuperable.
- D) La participació activa als seminaris de discussió (10%).

Per superar l'assignatura cal obtenir un promig mínim de 5. L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir.

Per poder participar a la recuperació, l'alumnat ha d'haver obtingut una nota superior a 3,5 i inferior a 5, i ha d'haver estat prèviament avaluat d'un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total. El 10% corresponent a la participació activa en els seminaris de discussió, així com aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats, no són recuperables.

La recuperació consistirà en la nova realització o el nou lliurament dels actes d'avaluació suspesos (excepte l'exercici oral, que no és recuperable), en un format que serà anunciat amb suficient antelació.

En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

AVALUACIÓ ÚNICA

L'avaluació única consistirà en:

- A) Un examen final (70%).

B) Un exercici escrit (30%) que caldrà lliurar el dia de l'examen final. El format de l'exercici serà anunciat amb suficient antelació.

Per a superar l'assignatura per avaluació única cal obtenir un promig mínim de 5. S'aplicarà el mateix criteri de no avaluable que per l'avaluació continuada. També s'aplicarà el mateix criteri que en l'avaluació continuada en relació a l'ús de tecnologies d'intel·ligència artificial.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir.

Per a poder participar a la recuperació, la qualificació mínima mitjana no pot ser inferior a 3,5 ni superior a 5. La recuperació consistirà en la repetició de les activitats d'avaluació en el mateix format.

Bibliografia

Almazán, Adrián (2021). *Técnica y tecnología: Cómo conversar con un tecnólogo*. Madrid: Taugenit.

Anders, Günther (2011 [1956]) *La obsolescencia del hombre: Sobre el alma en la época de la segunda revolución industrial*. Valencia: Pre-Textos.

Atelier Paysan (2021). *Reprendre la terre aux machines: Manifeste pour une autonomie paysanne et alimentaire*. Paris: Seuil.

Benjamin, Ruha (2019). *Race After Technology: Abolitionist Tools for the New Jim Code*. Cambridge: Polity Press.

Berlan, Aurélien (2024). *Autonomía y subsistencia: Una teoría ecosocial y materialista de la libertad*. Barcelona: Virus.

Bijker, Wiebe; Law, John (eds.) (1992). *Shaping Technology/Building Society*. Cambridge: MIT Press.

Collins, Harry; Kusch, Martin (1998). *The Shape of Actions: What Humans and Machines can Do*. Cambridge: MIT Press.

Crawford, Kate (2022 [2021]). *Atlas de inteligencia artificial: Poder, política y costos planetarios*. Ciudad de México: Fondo de Cultura Económica.

Dusek, Val (2006). *Philosophy of Technology: An Introduction*. Malden: Wiley-Blackwell.

Edgerton, David (2006). *The Shock of the Old: Technology and Global History Since 1900*. London: Profile Books.

Feenberg, Andrew (1999). *Questioning Technology*. New York: Routledge.

Fresso, Jean-Baptiste (2025). *Sin transición: Una nueva historia de la energía*. Barcelona: Arpa.

Friis, Jan Kyrre Berg Olsen et al. (eds.) (2013). *A Companion to the Philosophy of Technology*. Malden: Wiley-Blackwell.

García, Vivien (2024). *Que faire de l'intelligence artificielle? Petite histoire critique de la raison artificielle*. Paris: Payot-Rivages.

Guien, Jeanne; Vuillermet, Hélène (2018). *La technique: Textes choisis et présentés par Jeanne Guien et Hélène Vuillermet*. Paris: Flammarion.

Haraway, Donna (2023 [1991]). *Mujeres, simios y cibernéticos: La reinención de la naturaleza*. Madrid: Alianza.

Haraway, Donna (2019 [2016]). *Seguir con el problema: Generar parentesco en el Chthuluceno*. Bilbao:

Consonni.

Heidegger, Martin (2026 [1949]). *Mirada en lo que es: Conferencias de Bremen de 1949*. Barcelona: Herder.

Heidegger, Martin (2021 [1954]). *La pregunta por la técnica*. Barcelona: Herder.

Hui, Yuk (2022). *Recursividad y contingencia*. Buenos Aires: Caja Negra.

Hui, Yuk (2023). *Sobre la existencia de los objetos digitales*. Segovia: Materia Oscura.

Hui, Yuk (2024). *La pregunta por la técnica en China: Un ensayo sobre cosmotécnica*. Buenos Aires: Caja Negra.

Hui, Yuk (2026). *Máquina y soberanía: Para un pensamiento planetario*. Buenos Aires: Caja Negra.

Ihde, Don (1990). *Technology and the Lifeworld: From Garden to Earth*. Bloomington: Indiana University Press.

Ilich, Ivan (2012 [1973]). *La convivencialidad*. Barcelona: Virus.

Ilich, Ivan (2015 [1973]) *Energía y equidad: Los límites sociales de la velocidad*. Madrid: Díaz & Pons.

Ippolita (2012). *En el acuario de Facebook: El resistible ascenso del anarco-capitalismo*. Madrid: Enclave de Libros.

Ippolita (2016). *Anime elettriche: riti e miti sociali*. Milano: Jaca Books.

Ippolita (2017). *Tecnologie del dominio: Lessico minimo di autodifesa digitale*. Milano: Meltemi.

Latour, Bruno (1996 [1993]). *Aramis, or the Love of Technology*. Cambridge: Harvard University Press.

Latour, Bruno (2017 [1993]). *Lecciones de sociología de las ciencias*. Barcelona: Arpa.

Law, John (ed.) (1991). *A Sociology of Monsters: Essays on Power, Technology and Domination*. London and New York: Routledge.

MacKenzie, Donald; Wajcman, Judy (eds.) (1999). *The Social Shaping of Technology (2nd edition)*. Philadelphia: Open University Press.

Milani, Carlo (2024). *La actitud hacker: Una apuesta por las tecnologías conviviales*. Barcelona: NED Ediciones.

Milani, Carlo; Fant, Davide (2024). *Pedagogia hacker*. Milano: elèuthera.

Mitcham, Carl (1989). *¿Qué es la filosofía de la tecnología?* Barcelona: Anthropos.

Mumford, Lewis (2016 [1967-1970]). *El mito de la máquina (2 vols.)*. Logroño: Pepitas de Calabaza.

Ortega y Gasset, José (2014 [1933]). *Ensimismamiento y alteración. Meditación de la técnica y otros ensayos*. Madrid: Alianza Editorial.

Pasquinelli, Matteo (2023). *The Eye of the Master: A Social History of Artificial Intelligence*. London: Verso.

Scharff, Robert; Dusek, Val (eds.) (2014). *Philosophy of Technology: The Technological Condition (2nd edition). An Anthology*. Malden: Willey-Blackwell.

Schatzberg, Eric (2018) *Technology: Critical History of a Concept*. Chicago: University of Chicago Press.

Schüll, Natasha (2012). *Addiction by Design: Machine Gambling in Las Vegas*. Princeton: Princeton University Press.

Simondon, Gilbert (2017 [1958-1983]). *Sobre la técnica*. Buenos Aires: Cactus.

Simondon, Gilbert (2018 [1958]). *El modo de existencia de los objetos técnicos*. Buenos Aires: Prometeo.

Suchman, Lucy (2006). *Human-Machine Reconfigurations: Plans and Situated Actions, 2nd Edition*. Cambridge: Cambridge University Press.

Tiqun (2015). *La hipótesis cibernética*. Madrid: Acuarela & Antonio Machado.

Trocchi, Agnese (2019). *Internet, mon amour: Cronache prima del crollo di ieri*. C.I.R.C.E.
[<https://ima.circex.org/>]

Verbeek, Peter-Paul (2005). *What Things Do. Philosophical Reflections on Technology, Agency, and Design*. University Park: The Pennsylvania State University Press.

Wajcman, Judy (2006). *El tecnofeminismo*. Madrid: Cátedra.

Winner, Langdon (1986). *The Whale and the Reactor: A Search for Limits in an Age of High-Technology*. Chicago: University of Chicago Press.

Programari

No és rellevant.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt